

[Hem](#)>[Penningfördringar](#)>[Insolvens/konkurs](#)[Insolvens/konkurs](#)[Finland](#)

Insolvensförfaranden i Finland

Med insolvens avses att en gäldenär inte kan betala sina skulder när de förfaller till betalning och att denna oförmåga inte endast är tillfällig. Med insolvensförfarande avses här ett verkställighetsförfarande som omfattar gäldenärens samtliga skulder.

I Finland tillämpas tre separata insolvensförfaranden: konkurs, företagssanering och skuldsanering för privatpersoner. Konkurs regleras av konkurslagen (120/2004), som trädde i kraft den 1 september 2004. Lagen om företagssanering (47/1993) och lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) trädde i kraft den 8 februari 1993.

Konkurs är ett likvidationsförfarande som syftar till att realisera gäldenärens egendom och fördela medlen mellan borgenärerna. Företagssanering och skuldsanering för privatpersoner är rekonstruktionsåtgärder som syftar till att ge gäldenären en möjlighet att klara av sina ekonomiska problem.

Gäldenären kan också komma överens med borgenärerna om betalning av skulderna och andra arrangemang utanför de officiella insolvensförfarandena.

Arrangemang på frivillig basis regleras inte i lag och kommer därför inte att tas upp här.

Nedan återfinns en beskrivning av de viktigaste delarna av ovanstående insolvensförfaranden.

1 Mot vem kan insolvensförfaranden inledas?

Konkurs

Konkursens tillämpningsområde är allmänt, och både fysiska och juridiska personer kan därför försättas i konkurs. En juridisk person kan försättas i konkurs även om denne har avlägsnats ur det relevanta registret eller upplösts. Ett dödsbo eller konkursbo kan också försättas i konkurs.

Företagssanering

Företagssanering kan tillämpas på vilket företag som helst som bedriver företagsverksamhet, vare sig det är ett företag, en enskild näringsidkare eller en egenföretagare.

Saneringsförfarandet tillämpas dock inte på vissa företag såsom kredit- och försäkringsinstitut, som är underkastade särskild reglering och övervakning.

Skuldsanering för privatpersoner

Endast fysiska personer kan beviljas skuldsanering. En fysisk person som bedriver näringsverksamhet i form av enskild firma, verkar som bolagsman i ett öppet bolag eller verkar som ansvarig bolagsman (komplementär) i ett kommanditbolag kan under vissa omständigheter också beviljas skuldsanering.

2 Under vilka förutsättningar kan man inleda ett insolvensförfarande?

Den allmänna förutsättningen för att inleda något av de tre förfarandena är att gäldenären är insolvent (på obestånd). Med insolvens avses att en gäldenär inte kan betala sina skulder när de förfaller till betalning och att denna oförmåga inte endast är tillfällig.

Företagssaneringsförfarandet kan också inledas om gäldenären riskerar att bli insolvent.

Konkurs

En ansökan om konkurs kan göras antingen av gäldenären eller borgenären. Den allmänna förutsättningen för att en gäldenär ska försättas i konkurs är gäldenärens insolvens. För att underlätta bevisningen anses en gäldenär enligt konkurslagen vara insolvent om han eller hon uppfyller de presumtioner som anges i konkurslagen, om inte något annat visas.

En gäldenär anses vara insolvent om

gäldenären uppger sig vara insolvent och det inte finns några särskilda skäl för att inte godta denna upplysning,

gäldenären har ställt in sina betalningar,

en utskökning under de senaste sex månaderna före konkursansökan har visat att gäldenären saknar medel till full betalning av en fordran, eller

gäldenären är eller har under det senaste året före konkursansökan varit bokföringsskyldig för sin rörelse och har underlåtit att betala en klar och förfallen fordran inom en vecka efter att ha fått borgenärens uppmaning att betala denna fordran.

En borgenär kan yrka att en gäldenär ska försättas i konkurs, om borgenärens fordran på gäldenären grundar sig på en lagakraftvunnen dom eller någon annan verkställighetsgrund, grundar sig på en förbindelse som gäldenären har undertecknat och inte bestrider, eller annars är så klar att det inte finns grund att betvivla dess riktighet. Fordran behöver inte ha förfallit till betalning. Möjligheten att ansöka om konkurs på basis av en obetydlig fordran och om borgenären har en säkerhet för fordran är begränsad.

Konkursen inleds när domstolen förklarar gäldenären i konkurs. Samtidigt utser domstolen en boförvaltare. När konkursen inleds upphör gäldenärens rätt att råda över konkursboets tillgångar.

Boförvaltaren ska underrätta borgenärerna om att konkursen har börjat. En utländsk borgenär, såsom anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/848 om insolvensförfaranden, ska underrättas i enlighet med denna förordning.

Anteckning om att konkursen har börjat görs t.ex. i konkurs- och företagssaneringsregistret, handelsregistret, lagfarts- och inteckningsregistret, fartygsregistret, fartygsbyggnadsregistret, luftfartygsregistret, företagsinteckningsregistret, fordonstrafikregistret samt värdeandelsregistret.

Ett beslut av tingsrätten om godkännande eller avslag av en konkursansökan kan överklagas i hovrätten.

Företagssanering

Företagssanering kan sökas av en gäldenär eller en borgenär. Ett saneringsförfarande som inleds av en borgenär kräver inte gäldenärens samtycke.

Merparten av ansökningarna inges av gäldenären.

Ett saneringsförfarande kan inledas om gäldenären är insolvent och inga lagstadgade hinder för inledandet föreligger. Ett sådant hinder kan t.ex. vara att insolvensen inte kan undanröjas med hjälp av saneringsprogrammet eller att gäldenärens tillgångar inte räcker till för att täcka kostnaderna för saneringsförfarandet. Saneringsförfarandet kan även inledas om gäldenären hotas av insolvens. En borgenär får bara begära att ett saneringsförfarande ska inledas på grund av hot om insolvens om fordran avser ett avsevärt ekonomiskt intresse. Vidare kan saneringsförfarandet inledas om gäldenären och minst två borgenärer gemensamt ansöker om det eller om borgenärerna förklarar att de stöder gäldenärens ansökan. Borgenärernas sammanlagda fordringar ska då motsvara minst en femtedel av gäldenärens kända skulder.

Rättsverkningarna av att saneringsförbandet inletts träder automatiskt i kraft från och med dagen för beslutet om att inleda förbandet. Efter att ansökan har gjorts får domstolen, på begäran av sökanden eller gäldenären, fatta beslut om införandet av ett förbud mot att betala en saneringssskuld eller ställa säkerhet för den, ett indrivningsförbud eller ett förbud mot utmätning eller andra verkställighetsåtgärder innan förbandet inletts.

Konkursförvaltaren ska underrätta borgenärerna om att ett förband har inletts. Anteckning om att saneringsförbandet har inletts görs bl.a. i konkurs- och företagssaneringsregistret, handelsregistret och lagfarts- och in-teckningsregistret.

Ett beslut av tingsrätten om inledande av ett saneringsförband eller ett avslag av ansökan om att inleda ett saneringsförband kan överklagas i hovrätten.

Skuldsanering för privatpersoner

Skuldsanering inleds på begäran av gäldenären. För att inleda ett skuldsaneringsförband krävs att gäldenären är insolvent och inte rimligen förmår förbättra sin betalningsförmåga så att han eller hon kan klara av sina skulder. Den huvudsakliga orsaken till insolvensen måste vara att gäldenärens betalningsförmåga har försvagats väsentligt på grund av en förändring i förhållandena som i huvudsak inte beror på gäldenären själv, t.ex. sjukdom. Skuldsanering kan även beviljas om det i övrigt föreligger vägande skäl för en skuldsanering med beaktande av beloppet av gäldenärens skulder och de förpliktelser som ansluter sig till dem i förhållande till betalningsförmågan. Vid bedömningen av gäldenärens betalningsförmåga beaktas t.ex. gäldenärens tillgångar, inkomst och förvärvsmöjligheter.

Det får inte finnas några lagliga hinder för skuldsaneringsförbandet (t.ex. att skulden uppkommit genom brott eller genom ett vårdslöst och oansvarigt beteende). Skuldsanering får dock beviljas trots ett allmänt hinder om det finns tungt vägande skäl att göra detta. I så fall ska hänsyn särskilt tas till gäldenärens åtgärder för betalning av sina skulder, den tid som har förflutit sedan gäldenären skuldsatte sig och gäldenärens övriga förhållanden samt skuldsaneringens betydelse för gäldenären och borgenärerna.

Skuldsanering kan inte beviljas om gäldenären tillfälligt saknar betalningsmän eller om betalningsmännen för tillfället inte kan täcka mer än en obetydlig del av skulderna.

Rättsverkningarna av att skuldsaneringsförbandet inletts träder automatiskt i kraft från och med dagen för beslutet om att inleda förbandet. Efter att ansökan gjorts får domstolen, på begäran av sökanden eller gäldenären, fatta beslut om införandet av ett förbud mot att betala en saneringssskuld eller ställa säkerhet för den, ett indrivningsförbud eller ett förbud mot utmätning eller andra verkställighetsåtgärder innan förbandet inletts.

3 Vilka tillgångar ingår i konkursboet? Hur behandlas de tillgångar som förväras av gäldenären efter att insolvensförbandet har inletts?

Konkurs

De tillgångar som gäldenären har när konkursen inleds och de tillgångar som gäldenären förvärvat innan konkursen avslutas utgör tillgångar i konkursboet. Intäkterna från tillgångarna i konkursboet, samt tillgångar som kan gå åter till konkursboet enligt lagen om återvinning till konkursbo (758/1991) eller på någon annan grund, utgör också tillgångar i konkursboet.

Tillgångar som inte får utmätas räknas i regel inte som tillgångar i konkursboet. Om en fysisk person har förvärvat tillgångar eller haft inkomster efter att konkursförbandet inletts räknas inte heller dessa som tillgångar i konkursboet.

Företagssanering

I ett företagssaneringsförband utarbetas ett saneringsprogram för gäldenären. Programmet ska t.ex. innehålla en utredning om gäldenärens ekonomiska ställning, dvs. gäldenärens tillgångar, skulder och andra åtaganden. Saneringsprogrammet ska utarbetas grundat på gäldenärens sammanlagda tillgångar vid tidpunkten för förbandet. Återvinning är också möjlig: en rättshandling som kunde ha gått åter till ett konkursbo kan behöva gå åter i saneringsförbandet på samma grunder som vid en konkurs.

Även om det i undantagsfall är möjligt att ändra saneringsprogrammet efter att det har fastställts går det inte längre att öka de belopp som ska betalas till varje borgenär genom att ändra programmet. Tillgångar som överförs till gäldenären efter det att saneringsprogrammet har fastställts kan emellertid utgöra en grund för borgenärer att begära en tilläggsprestation från gäldenären. Gäldenären kan åläggas att fullgöra en tilläggsprestation enligt programmet, om gäldenärens ekonomiska ställning bedöms vara bättre än den var när programmet utarbetades. Ett yrkande om fullgörande av en tilläggsprestation kan framställas om det finns skäl att yrka på en sådan prestation. Ansökan om fullgörande av en tilläggsprestationsskyldighet ska göras hos domstolen inom ett år efter det att slutredogörelsen har getts in till domstolen.

Skuldsanering för privatpersoner

Vid skuldsanering fastställs ett betalningsprogram som motsvarar gäldenärens betalningsförmåga. Vid bedömningen av gäldenärens betalningsförmåga ska hänsyn tas till bl.a. de medel som inflyter vid realiseringen av gäldenärens förmögenhet, gäldenärens inkomster och förvärvsmöjligheter, gäldenärens oundgängliga levnadskostnader och underhållsskyldighet. I skuldsaneringen ska gäldenären för betalning av sina skulder använda alla de inkomster som han eller hon inte behöver för sina oundgängliga levnadskostnader och för de utgifter som uppkommer till följd av underhållsskyldighet. Den förmögenhet som ingår i bausryggheten omfattar gäldenärens ägarbostad, det skäligen lösöret i bostaden och personliga ägodelar enligt skäligen behov samt arbetsredskap som gäldenären behöver för att trygga sin utkomst. Den förmögenhet som ingår i gäldenärens bausrygghet får endast likvideras i de fall som anges i lagstiftningen.

I betalningsprogrammet kan gäldenären dessutom åläggas att betala ett belopp i tilläggsprestation på grund av inkomster och tillgångar som gäldenären får under betalningsprogrammets tillämpningstid. Gäldenären är skyldig att betala en viss del av en gåva eller någon annan prestation av engångsnatur som gäldenären fått under betalningsprogrammets tillämpningstid. Om gäldenärens inkomst överstiger den inkomst som fastställts i betalningsprogrammet kan gäldenären åläggas att betala en viss del av det överskjutande beloppet till borgenärerna.

4 Vilka befogenheter har gäldenären respektive konkursförvaltaren?

Konkurs

Beslut om att försätta en gäldenär i konkurs fattas av domstol. Domstolen förordnar även en boförvaltare. Till boförvaltare kan förordnas en person som samtycker till uppdraget och som har den skicklighet, förmåga och erfarenhet som uppdraget kräver och som också annars är lämplig för uppdraget. En boförvaltare får inte stå i ett sådant förhållande till gäldenären eller någon borgenär att detta kan äventyra boförvaltarens oberoende i förhållande till gäldenären eller opartiskhet gentemot borgenärerna eller äventyra personens förmåga att sköta uppdraget på behörigt sätt. En juridisk person får inte förordnas till boförvaltare.

Boförvaltaren har en central roll i förvaltningen av ett konkursbo. Bland boförvaltarens uppgifter ingår att företräda konkursboet, övervaka den löpande förvaltningen av konkursboet, upprätta en förteckning över gäldenärens tillgångar och skulder (boförteckning), ta emot fordringar och upprätta ett förslag till utdelningsförteckning och därefter en slutlig utdelningsförteckning. Boförvaltaren övervakar även förvaltningen och försäljningen av tillgångar som tillhör konkursboet och utbetalningen av de medel som flyter in.

När konkursen inleds upphör gäldenärens rätt att råda över konkursboets tillgångar. Gäldenären måste visa samarbetsvilja så att konkursförbandet kan avslutas. Gäldenären måste lämna de uppgifter till boförvaltaren som krävs för att upprätta och fastställa boförteckningen. Gäldenären har rätt att ta del av information om konkursboet, delta i borgenärssammanträdena och ge sina synpunkter på de frågor som ska avgöras.

Företagssanering

När förfarandet för företagssanering inleds förordnar domstolen en offentlig utredare. Utredaren ska vara myndig och känd som en hederlig person som inte har försatts i konkurs eller vars handlingsbehörighet inte har begränsats. Utredaren ska även ha den skicklighet, förmåga och erfarenhet som uppdraget kräver. Utredaren får inte stå i ett sådant förhållande till gäldenären eller någon borgenär att utredarens oberoende i förhållande till gäldenären eller utredarens opartiskhet gentemot borgenärerna kan äventyras. En juridisk person får inte förordnas till utredare.

Utredaren ansvarar för att syftet med saneringsförfarandet uppfylls och för att borgenärernas intressen skyddas. Utredaren upprättar en förteckning över gäldenärens tillgångar och skulder och ett förslag till saneringsprogram (gäldenären och vissa andra parter har också rätt att utarbeta förslag till saneringsprogram). Utredaren övervakar dessutom gäldenärens verksamhet.

Domstolen får tillsätta en borgenärsdelegation att företräda borgenärerna och fungera som ett rådgivande organ för att bistå utredaren i fullgörandet av hans eller hennes ålägganden. En borgenärsdelegation tillsätts inte om det anses onödigt på grund av att borgenärerna är få eller av något annat skäl.

Gäldenären har även efter att förfarandet inletts rätt att bestämma om sin egendom och verksamhet, om inte annat föreskrivs i lag. Sedan förfarandet inletts får gäldenären dock inte utan utredarens samtycke ta upp ny skuld, om det inte är fråga om sådan skuld som hänförs till gäldenärens sedvanliga verksamhet och som inte är ovanlig till belopp eller villkor. På begäran av utredaren eller en borgenär kan gäldenärens bestämmanderätt även begränsas på annat sätt, om det finns risk för att gäldenären förfar på ett sätt som skadar eller äventyrar borgenärens intressen. Gäldenären är skyldig att samarbeta och lämna uppgifter till domstolen, utredaren och borgenärsdelegationen.

Gäldenären får i regel fortfarande föra talan i en anhängig eller kommande rättegång, om inte utredaren beslutar att börja föra gäldenärens talan.

Skuldsanering för privatpersoner

Vid skuldsanering kan en utredare förordnas, om detta anses nödvändigt för att utreda gäldenärens ekonomiska ställning, för att realisera egendom eller annars för att skuldsaneringen ska kunna genomföras. Utredaren ska vara myndig och känd som en hederlig person som samtycker till förordnandet och som inte har försatts i konkurs eller vars handlingsbehörighet har begränsats. Utredaren ska även ha den skicklighet, förmåga och erfarenhet som uppdraget kräver. Utredaren får inte stå i ett sådant förhållande till gäldenären eller någon borgenär att utredarens oberoende i förhållande till gäldenären eller utredarens opartiskhet gentemot borgenärerna kan äventyras. En juridisk person får inte förordnas till utredare.

Om en utredare har förordnats är utredarens uppgift att göra upp ett förslag till betalningsprogram och utföra övriga uppgifter som domstolen ålägger utredaren. Då förslaget till betalningsprogram görs upp ska utredaren förhandla med gäldenären och borgenärerna och ge dem nödvändiga upplysningar om omständigheter som är av betydelse för skuldsaneringen samt bereda dem tillfälle att uttala sig om ansökan och om förslaget. Utredaren kan även ges i uppdrag att handha realiseringen av gäldenärens förmögenhet samt fördelningen av de medel som inflyter vid realiseringen bland borgenärerna. Om ingen utredare har förordnats är det gäldenärens uppgift att göra upp ett förslag till betalningsprogram. Det ankommer på domstolen att avgöra om det ska inledas ett skuldsaneringsförfarande. Domstolen har även till uppgift att fastställa betalningsprogrammet.

Gäldenären behåller sin rätt att bestämma över sina tillgångar. Alla gäldenärens tillgångar som inte anses ingå i gäldenärens baskap ska dock användas för att täcka skulderna. Gäldenären är skyldig att till domstolen, borgenärerna och utredaren (om en sådan har förordnats) lämna alla uppgifter som kan behövas för skuldsaneringen. Gäldenären är också skyldig att på lämpligt sätt samarbeta vid skuldsaneringen.

5 Vilka villkor gäller för kvittning?

Konkurs

En borgenär har rätt att med vissa undantag använda sin konkursfordran till kvittning mot en skuld som borgenären har till gäldenären när konkursen börjar. Borgenären har rätt till kvittning även om borgenärens skuld eller fordran inte har förfallit till betalning. En borgenär får inte kvitta en fordran som inte medför rätt till betalning ur konkursboet eller en fordran som är efterställd. Borgenären är skyldig att lämna uppgifter om den fordran som kvittas.

Företagssanering

Trots ett indrivningsförbud har en borgenär under saneringsförfarandet rätt att på motsvarande villkor som i en konkurs kvitta sin fordran mot en skuld som borgenären har till gäldenären när förfarandet inleds. Meddelandet om kvittning ska även delges utredaren.

Rätten till kvittning gäller inte om ett kreditinstitut gör en kvittning av sin fordran med medel som gäldenären vid tidpunkten för indrivningsförbudets början eller efter det har insatta på sitt konto i kreditinstitutet eller som då finns i kreditinstitutet för att överföras till gäldenärens konto, om kontot kan användas för betalningar.

Skuldsanering för privatpersoner

Efter att skuldsanering inletts får det inte riktas några åtgärder mot gäldenären för att driva in en skuld som omfattas av betalningsförbudet eller för att säkra betalningen av en sådan skuld. Indrivningsförbudet gäller även kvittning av gäldenärens fordringar på och skulder till borgenären. Förbudet gäller dock inte kvittning av skatter.

6 Hur påverkar insolvensförfarandet gäldenärens gällande avtal?

Huvudregeln är att avtal som inte rör fordringar som är föremål för insolvensförfarandet ska fortsätta att gälla utan ändringar i alla typer av insolvensförfaranden.

Konkurs

Om gäldenären när konkursen börjar inte har fullgjort ett avtal i vilket gäldenären är part, ska motparten uppmana konkursboet att meddela om det vill tillträda avtalet. Om konkursboet meddelar att boet vill tillträda avtalet och ställer godtagbar säkerhet för fullgörelsen av avtalet, får avtalet inte hävas. Konkursboets motpart har dock rätt att häva avtalet, om det på grund av avtalets personliga karaktär eller av något annat särskilt skäl inte kan förutsättas att avtalsparten fortsätter avtalet med konkursboet.

Om en arbetsgivare försätts i konkurs har båda parter rätt att säga upp anställningsavtalet, oavsett löptid. Uppsägningstiden är 14 dagar, oberoende av vad den skulle ha varit i vanliga fall. Kostnaderna för konkursperioden betalas ur konkursboet.

Konkursboet ska även betala eventuell hyra inom ramen för ett kommersiellt hyresavtal för den period då lokalerna har använts, även om boet inte har tagit på sig ansvaret för att fullgöra skyldigheterna i hyresavtalet. Konkursboet ska, inom en tidsfrist som fastställs av uthyraren och som ska vara minst en månad, åta sig ansvaret för att fullgöra skyldigheterna i hyresavtalet efter konkursens början. I annat fall har uthyraren rätt att häva hyresavtalet.

Om tiden för äganderättsförbehåll eller återtagande, enligt ett avtal om försäljning av lös egendom, löper ut när inköpspriset betalas har konkursboet rätt att tillträda avtalet genom att underrätta säljaren och betala det utestående inköpspriset plus eventuell dröjsmålsränta, i enlighet med de ursprungliga villkoren. Säljaren ska underrättas och summan betalas inom skälig tid efter det att säljaren har begärt betalning eller återlämnande av egendomen.

En enskild rättshandling kan hävas på en av de återvinningsgrunder som anges i lagen om återvinning till konkursbo.

Företagssanering

Inledandet av ett saneringsförfarande påverkar inte gäldenärens befintliga åtaganden, om inte annat föreskrivs i lag.

Ett hyres- eller leasingavtal där gäldenären är hyrestagare kan, sedan förfarandet inletts, sägas upp av gäldenären så att det upphör två månader efter uppsägningen, utan hinder av eventuella villkor i avtalet vad gäller avtalets löptid eller uppsägningstiden.

Den som enligt ett avtal som ingåtts innan förfarandet inleddes har åtagit sig att fullgöra en prestation gentemot gäldenären, men inte har uppfyllt åtagandet när förfarandet inleds, är berättigad att få betalning för sin prestation, om prestationen kan anses vara sedvanlig med tanke på gäldenärens verksamhet. Vid

andra typer av avtal som ingåtts innan förfarandet inleddes och där gäldenären inte har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt avtalet när förfarandet inleds, kommer utredaren på begäran av motparten att meddela om gäldenären tänker fullgöra avtalet. Om svaret är nekande eller det inte ges inom skälig tid, får motparten häva avtalet.

Avtal enligt vilka gäldenären ska fullgöra en prestation som grundar sig på eller anknyter till en saneringssskuld är ogiltiga, om inte prestationsskyldigheten grundar sig på det fastställda saneringsprogrammet.

Om en arbetsgivare är föremål för saneringsförfarandet har arbetsgivaren rätt att på vissa villkor säga upp anställningsavtalet oavsett dess löptid, med en uppsägningstid på två månader.

En rättshandling som kunde ha gått åter om en konkursansökan hade ingetts i stället för en ansökan om företagssanering kan gå åter på begäran av borgenären i saneringsförfarandet på samma grunder som i lagen om återvinning till konkursbo.

Skuldsanering för privatpersoner

Gäldenären har rätt att säga upp ett hyresavtal eller annat avtal enligt vilket gäldenären är hyrestagare, eller ett konsumentavtal eller leasingavtal, med två månaders uppsägningstid.

Gäldenären måste avstå från egendom som har överlåtits i hans eller hennes besittning med stöd av ett avbetalnings- eller leasingavtal och som inte ingår i gäldenärens bastrygghet.

Avtal enligt vilka gäldenären är skyldig att fullgöra en prestation som grundar sig på eller anknyter till skuldsaneringen är ogiltiga, om inte prestationsskyldigheten grundar sig på det fastställda betalningsprogrammet eller är lagstadgad.

Den som enligt ett avtal som ingåtts innan förfarandet inleddes har åtagit sig att fullgöra en prestation gentemot gäldenären, men inte har uppfyllt åtagandet när förfarandet inleds, är berättigad att få betalning för sin prestation, om prestationen kan anses vara sedvanlig med tanke på gäldenärens verksamhet.

En rättshandling som kunde ha gått åter om en konkursansökan hade ingetts i stället för en ansökan om skuldsanering kan gå åter på begäran av borgenären i skuldsaneringsförfarandet på samma grunder som i lagen om återvinning till konkursbo.

7 Hur påverkar insolvensförfarandet förfaranden som inleds av enskilda borgenärer (med undantag för pågående rättegångar)?

Konkurs

En talan som syftar till att ge en borgenär en verkställighetsgrund mot konkursboet för sin konkursfordran får inte väckas efter att konkursen har börjat, och inga verkställighetsåtgärder får vidtas gentemot konkursboets tillgångar för att driva in en konkursfordran. En pantborgenär får dock väcka talan för att driva in en fordran ur pantsatt egendom.

Företagssanering

Sedan saneringsförfarandet inleddes omfattas gäldenären i regel av ett betalningsförbud och borgenärerna av ett indrivningsförbud. Inga åtgärder får riktas mot gäldenären för att driva in en saneringssskuld eller för att säkerställa betalningen av en sådan skuld. I vissa fall får en säkerhetsborgenär begära domstolens tillstånd att använda säkerheten för att få betalt. Detta är t.ex. möjligt om det av saneringsarrangemangen tydligt framgår att det inte är nödvändigt att den egendom som ställts som säkerhet behålls i gäldenärens besittning.

Sedan saneringsförfarandet inleddes får säkerhetsåtgärder baserade på officiella beslut i regel inte riktas mot gäldenären.

Skuldsanering för privatpersoner

Precis som i företagssaneringsförfarandet omfattas borgenären i skuldsaneringsförfarandet av ett indrivningsförbud. Om en skuld omfattas av betalningsförbudet får det inte riktas några åtgärder mot gäldenären för att driva in en skuld som ska betalas eller för att säkra betalningen av en sådan skuld. Mot gäldenären får inte heller i fråga om sådan skuld riktas påföljder för betalningsdröjsmål. I vissa fall får en säkerhetsborgenär begära domstolens tillstånd för att använda säkerheten för att få betalt. Detta är t.ex. möjligt om de tillgångar som utgör säkerhet inte ingår i gäldenärens bastrygghet och gäldenären inte behöver dem för sin näringsverksamhet.

Borgenären får väcka talan eller inleda något annat förfarande för att behålla sin rätt till verkställighet eller erhålla en grund för verkställighet. Trots förbuden i samband med inledandet av skuldsaneringen får borgenären i regel också ansöka om ett beslut om säkerhetsåtgärder och verkställighet av ett sådant beslut.

8 Hur påverkar insolvensförfarandet pågående förfaranden som redan har inletts av enskilda borgenärer?

Konkurs

När konkursen inleds upphör gäldenärens rätt att råda över konkursboets tillgångar, och denna rätt övergår i stället på boförvaltaren. Konkursboet har därför rätt att delta som part i förfaranden som rör egendom som ingår i konkursboet. Om en rättegång som gäller egendom som ingår i konkursboet är anhängig mellan gäldenären och tredje man ska konkursboet ges tillfälle att fortsätta rättegången. Om konkursboet inte använder sig av denna möjlighet kan gäldenären fortsätta rättegången.

Om en rättegång som gäller en konkursfordran är anhängig mot gäldenären ska konkursboet ges tillfälle att fortsätta rättegången. Om boet inte svarar på käromålet, kan käranden yrka på avgörande i saken, om inte gäldenären fortsätter rättegången.

Företagssanering

Gäldenären får fortfarande föra talan i en anhängig rättegång eller i ett därmed jämförbart förfarande där han eller hon är part, om inte utredaren beslutar att börja föra gäldenärens talan. Detsamma gäller rättegångar och andra förfaranden som blir anhängiga efter att förfarandet inleddes.

Utredaren har rätt att för gäldenärens räkning framställa yrkanden eller anhängiggöra rättegångar eller andra därmed jämförbara förfaranden och i ärendet föra talan för gäldenärens räkning. Dessutom kan utredaren ta emot en delgivning för gäldenärens räkning.

Skuldsanering för privatpersoner

Inledandet av skuldsanering påverkar inte anhängiga rättegångar eller gäldenärens rätt att föra talan i dessa.

9 Hur brukar borgenärerna delta i insolvensförfarandet?

Konkurs

Borgenären kan ansöka om konkurs.

Den högsta beslutanderätten i ett konkursförfarande utövas av borgenärerna. Borgenärerna utövar beslutanderätten i ett konkursbo så länge ärendet inte har avgjorts i domstol eller handlaggs av boförvaltaren. Dessutom kan borgenärer behålla beslutanderätten i frågor som rör förvaltningen av boet eller överlåta sin beslutanderätt på boförvaltaren. Borgenärernas beslutanderätt inleds när konkursen börjar och upphör när konkursen slutförts.

Borgenärernas beslutanderätt får utövas av de borgenärer som har en konkursfordran på gäldenären och som har anmält sin fordran. Beslutanderätten får efter bevakningsdagen endast utövas av borgenärer som har anmält sin fordran eller vars fordran på annat sätt kan beaktas i utdelningsförteckningen, liksom pantborgenärer som har framlagt en utredning för sin fordran.

Det viktigaste beslutsfattande organet är borgenärssammanträdet, men andra beslutsprocesser kan också tillämpas. Dessutom kan borgenärerna tillsätta en borgenärsdelegation som kan fungera som ett sambandsorgan i förhandlingarna mellan boförvaltaren och borgenärerna. En borgenärs röstetal baseras på beloppet av borgenärens konkursfordran vid respektive tidpunkt. Som borgenärssammanträdets beslut gäller den mening som har omfattats av de borgenärer vars röstetal utgör mer än hälften av röstetalet för de borgenärer som har deltagit i omröstningen. Om beslutet har fattats genom annat beslutsförfarande räknas borgenärernas röstetal på basis av röstetalet för de borgenärer som har meddelat sin ståndpunkt.

Företagssanering

Borgenären får ansöka om ett saneringsförfarande.

En borgenärsdelegation kan tillsättas som borgenärernas gemensamma företrädare. Borgenärsdelegationen är sammansatt så att alla borgenärsgrupper är företrädare och dess uppgift är att biträda utredaren i hans eller hennes uppdrag samt att för borgenärernas räkning övervaka utredarens verksamhet.

Delegationen fattar sina beslut med enkel majoritet.

När utredaren utarbetar förslaget förhandlar han eller hon med borgenärsdelegationen samt vid behov med enskilda borgenärer. Borgenärer eller borgenärsgrupper vars fordringar överskrider den lagstadgade gränsen har dessutom rätt att lägga fram ett förslag till saneringsprogram. När förslaget till saneringsprogram väl har gjorts upp överlämnas det till borgenärerna för godkännande. Om det inte finns några hinder för att godkänna programmet kan det godkännas av samtliga borgenärer, en majoritet av varje borgenärsgrupp och, i vissa fall, även utan en majoritet i varje borgenärsgrupp.

Skuldsanering för privatpersoner

Borgenären får inte ansöka om skuldsanering för en privatperson. Innan gäldenären ansöker om skuldsanering ska han eller hon emellertid i regel utreda möjligheterna att uppnå förlikning med borgenärerna om reglering av sina skulder. Borgenärerna ska i enlighet med god kreditgivnings- och indrivningsssed medverka till en förlikning.

Borgenärerna ska ges tillfälle att yttra sig om ansökan om skuldsanering och förslaget till betalningsprogram. Vid behov ska borgenärerna skriftligen redogöra för sin fordran. Ett fastställt betalningsprogram ska ändras på begäran av borgenären. Under vissa förutsättningar kan det dessutom beslutas att programmet ska upphöra att gälla.

10 I vilken mån kan konkursförvaltaren använda eller avyttra de tillgångar som ingår i konkursboet?

Konkurs

Den egendom som ingår i konkursboet ska vårdas omsorgsfullt och på ett ändamålsenligt sätt samt enligt korrekt administrativ praxis.

En av boförvaltarens uppgifter är att övervaka realiseringen av den egendom som ingår i konkursboet. Konkursboet ska realisera den egendom som ingår i boet på det sätt som är mest fördelaktigt för boet så att ett så gott försäljningsresultat som möjligt nås. Säkerhet som tillhör konkursboet får bara säljas om den borgenär som skyddas av säkerheten ger sitt samtycke eller om domstolen ger sitt tillstånd till detta.

Egendom som ingår i konkursboet får inte överlåtas till boförvaltaren eller till ett biträde som boförvaltaren anlitar eller till boförvaltarens eller bitrådets närstående.

Företagssanering och skuldsanering för privatpersoner

Utredarens rättigheter begränsas till rätten till tillgång till den information som behövs för att uppfylla utredarens skyldigheter. Gäldenären behåller äganderätten till sin egendom, och utredaren har ingen rätt att använda eller överlåta gäldenärens egendom.

För ett antal överlåtelser av tillgångar krävs emellertid boförvaltarens samtycke.

Skuldsanering för privatpersoner

I ett skuldsaneringsförfarande får utredaren åläggas att realisera tillgångarna och vidta relaterade åtgärder och arrangemang, samt bland mottagarna fördela de medel som flyter in.

11 Vilka fordringar ska anmälas gentemot konkursboet och hur behandlas fordringar som uppkommer efter det att insolvensförfarandet har inletts?

Konkurs

Med en konkursfordran avses en sådan fordran på gäldenären i fråga om vilken förbindelsen har ingåtts eller rättsgrunden för fordran har uppstått före konkursen. Konkursfordringar är också pantfordringar samt fordringar vilkas grund eller belopp är förenade med villkor eller tvistiga eller oklara av någon annan orsak. I ett fortlöpande skuldförhållande anses som konkursfordran den del av fordran som hänförs till tiden före konkursens början.

I Finland har konkursbon rätt att på egen hand ingå avtal och har därmed egna rättigheter och skyldigheter. Fordringar som uppkommit efter konkursens början betraktas som administrativa kostnader, dvs. konkursboets skuld som i sin helhet betalas med hjälp av konkursboets tillgångar. Konkursboet är ansvarigt för skulder som uppkommer i samband med konkursförfarandet eller ett avtal eller åtagande som konkursboet ingått, samt för de skulder som boet är ansvarigt för enligt lag. Bland sådana skulder återfinns vanligen boförvaltarens arvode, anställdas löner samt hyreskostnader för kommersiella hyresavtal.

Företagssanering

Med *saneringsskuld* avses alla gäldenärens skulder som har uppkommit innan ansökan blivit anhängig, medräknat säkerhetsskulder och skulder för vilka grunden eller beloppet är villkorliga eller tvistiga eller av annan orsak oklara. Dessa skulder återbetalas enligt ett betalningsprogram som ingår i ett fastställt saneringsprogram.

Skulder som uppkommer efter det att ansökan blivit anhängig betalas allteftersom de förfaller. Detsamma gäller vederlag och andra löpande betalningar som grundar sig på ett fortlöpande avtalsförhållande eller på fortlöpande nyttjande- eller besittningsförhållanden och som hänförs till tiden efter det att ansökan blivit anhängig.

Skuldsanering för privatpersoner

Skuldsaneringen omfattar alla gäldenärens skulder som uppkom innan skuldsaneringen inleddes. Bland dessa ingår säkerhetsskulder och skulder för vilka grunden eller beloppet är villkorliga eller tvistiga eller av annan orsak oklara, samt den ränta som växer på de ovan nämnda skulderna från den tidpunkt då skuldsaneringen inleddes till den tidpunkt då betalningsprogrammet fastställs samt de indrivnings- och verkställighetskostnader som gäldenären ålagts att betala.

Skulder utanför skuldsaneringen betalas när de förfaller.

12 Enligt vilka regler ska fordringar anmälas, styrkas och godtas?

Konkurs

För att få utdelning ska en borgenär skriftligen bevaka sin konkursfordran (bevakningsskrift) genom att anmäla den till boförvaltaren senast på bevakningsdagen. I bevakningsskriften ska uppges t.ex. fordrans kapitalbelopp, upplupen ränta och grunderna för fordran och räntan. Bevakningen kan även ändras eller kompletteras efter bevakningsdagen. Borgenären kan bevaka sin fordran också efter bevakningsdagen men måste då betala konkursboet en efterbevakningsavgift, såvida det inte fanns ett giltigt skäl till varför fordran inte anmäldes före bevakningsdagen. Boförvaltaren kan i förslaget till utdelningsförteckning beakta en obevakad konkursfordran, om det inte råder någon oklarhet om grunden för fordran och dess belopp.

Boförvaltaren ska granska de bevakade fordringarna och göra upp ett förslag till hur konkursboets tillgångar ska delas ut bland borgenärerna. De fordringar som ger rätt till utdelning ska anges i förslaget till utdelningsförteckning. Boförvaltaren, en borgenär eller gäldenären kan bestrida en fordran i förslaget till utdelningsförteckning genom att framlägga uppgifter och grunder. Om en borgenärs fordran har bestridits ska boförvaltaren ge borgenären tillfälle att yttra sig om bestridandet och lägga fram bevisning till stöd för sin fordran. Bestridanden som framställts efter denna tid beaktas inte.

Därefter ska boförvaltaren göra upp en utdelningsförteckning, med beaktande av de bestridanden och yttranden som inkommit, och överlämna förteckningen till domstolen för godkännande. Domstolen beslutar om de bestridanden som framförts och andra meningsskiljaktigheter, antingen omedelbart eller i ett separat tvistemål, och fastställer avslutningsvis utdelningsförteckningen.

Företagssanering

Gäldenären ska till sin ansökan om att inleda saneringsförfarandet bifoga en utredning om sina borgenärer, skulder och säkerheterna för skulderna. När domstolen fattar beslut om att inleda ett saneringsförfarande fastställer den en dag då borgenärerna senast skriftligen ska anmäla sina fordringar till utredaren, om fordringarna avviker från vad gäldenären anmält.

Sedan förslaget till saneringsprogram har tillställts domstolen ska domstolen ge parterna i saken tillfälle att inom en utsatt tid skriftligen invända till utredaren mot fordringarna i förslaget samt inom en utsatt tid skriftligen uttala sig om förslaget, eller kalla den som har del i saken till ett sammanträde för att bli hörd. Invändningarna kan för gäldenärens räkning framföras både av utredaren och av gäldenären. Invändningarna handläggs och saken avgörs i samband med behandlingen av programförslaget, om detta är möjligt. I annat fall avgörs saken i en separat rättegång. Sedan domstolen har fattat ett beslut om att beakta oklara saneringsskulder kan den som har gjort upp förslaget ges tillfälle att rätta, justera eller komplettera förslaget. Därefter röstar borgenärerna om förslaget till saneringsprogram.

Huvudregeln är att en saneringsskuld som under förfarandet inte har anmälts av gäldenären eller av borgenären, och som inte på annat sätt har kommit till utredarens kännedom innan saneringsprogrammet fastställs, upphör när saneringsprogrammet fastställs.

Skuldsanering för privatpersoner

När gäldenären ansöker om skuldsanering ska han eller hon lägga fram en utredning av sina borgenärer och skulder. När domstolen meddelar sitt beslut om att inleda skuldsaneringen ska den till borgenärerna sända kopior av sitt beslut, ansökan och gäldenärens förslag till betalningsprogram. Domstolen ska fastställa en dag då borgenärerna senast skriftligen ska uppge beloppet av en skuld som omfattas av skuldsaneringen, om detta avviker från vad gäldenären uppgett, samt en dag då borgenärerna senast ska tillstå domstolen ett skriftligt utlåtande om gäldenärens ansökan och förslag till betalningsprogram samt eventuella invändningar mot de skulder som ingår i förslaget.

Invändningarna behandlas av domstolen i samband med behandlingen av skuldsaneringen och avgörs i betalningsprogrammet, om detta är möjligt utan att skuldsaneringen orsakas väsentligt dröjsmål. I annat fall anvisar domstolen ärendet till prövning i en särskild rättegång eller något annat förfarande. Därefter kan betalningsprogrammet fastställas, förutsatt att gäldenären beviljas skuldsanering.

Betalningsprogrammet får ändras på begäran av gäldenären eller en borgenär om det efter fastställandet av betalningsprogrammet blir känt att det finns en skuld som kan bli föremål för sanering, som inte var känd då betalningsprogrammet fastställdes.

Om en skuld som kan bli föremål för sanering upptäcks efter att betalningsprogrammet har slutförts, och det på grund av denna skuld hade gått att ändra programmet, ska gäldenären betala den del av skulden som skulle ha betalats till borgenären om skulden hade ingått i betalningsprogrammet.

13 Enligt vilka regler ska behållningen fördelas? Hur bestäms prioritetssordningen för borgenärernas fordringar och rättigheter?

Huvudregeln i alla typer av insolvensförfaranden är att alla fordringar betraktas som likvärdiga, dvs. varje borgenär har samma rätt att ta del av de utbetalade medlen i förhållande till sin fordran. Undantag till denna regel regleras i bestämmelserna om förmånsrätt och lägst prioriterade fordringar.

Konkurs

Borgenärer i en konkurs betalas i enlighet med den utdelningsförteckning som fastställts. Bestämmelser om rangordningen av fordringar om en gäldenärs tillgångar är otillräckliga för att täcka alla fordringar anges i lagen om den ordning i vilken borgenärer ska få betalning (1578/1992).

En fordran som säkras av en pant- eller förmånsrättsgrundande retentionsrätt är en fordran med förmånsrätt. Fordringar i samband med företagssanering, underhållsbidrag till barn och företagsinteckningar är också fordringar med förmånsrätt. Efterställda fordringar och deras inbördes rangordning anges i särskilda bestämmelser. Till sådana fordringar räknas ränta och dröjsmålsavgift för en efterställd fordran efter det att konkursen inletts, och andra offentligrättsliga avgifter än böter och viten.

Företagssanering

Borgenärer som utanför saneringsförfarandet skulle ha lika rätt att få betalning för sin fordran betraktas i samband med de skuldregleringar som ingår i saneringsprogrammet som sinsemellan likställda. I saneringsprogrammet kan dock bestämmas att borgenärer med små fordringar ska få full betalning. Skuldregleringsåtgärder får dock endast i begränsad utsträckning tillämpas på säkerhetsskulder, eftersom en säkerhetsskuldens belopp inte får reduceras. Skuldregleringen påverkar inte förekomsten av eller innehållet i en borgenärs realsäkerhetsrätt.

Vid skuldregleringen ska ränta eller andra kreditkostnader som under förfarandet löper på annan saneringsskuld än en säkerhetsskuld betalas sist.

Skuldsanering för privatpersoner

För varje vanlig skuld anvisas en lika stor relativ andel av gäldenärens betalningsmån och av de medel som influtit vid realiseringen av förmögenheten. Alla skuldsaneringsåtgärder får tillämpas på den vanliga skulden, men betalningsskyldigheten avseende säkerhetsskulder får inte hävas.

Skuldregleringen påverkar inte förekomsten av eller innehållet i en borgenärs realsäkerhetsrätt.

Den mekanism används som är minst till förfång för borgenären, men som fortfarande är tillräcklig för att avhjälpa gäldenärens ekonomiska situation. De sista skulderna som ska betalas ur betalningsmånen och de medel som flutit in vid realiseringen av gäldenärens tillgångar är de skulder som hade varit efterställda om gäldenären hade försatts i konkurs samt räntorna på skulderna för tiden mellan inledandet av skuldsaneringen och den tidpunkt då betalningsprogrammet fastställdes.

14 Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs (inklusive ackord)?

Konkurs

Boförvaltaren upprättar en utdelningsförteckning enligt avsnitt 12. Konkursförfarandet i domstol avslutas i regel med att utdelningsförteckningen fastställs. Konkursförfarandet i sin helhet avslutas när borgenärerna har godkänt slutredovisningen. Boförvaltaren gör upp en slutredovisning när konkursboet har blivit utrett och den egendom som ingår i boet har realiserats. Slutredovisning kan göras upp även om boet delvis är utrett av den anledningen att egendom som utgör pant för en fordran eller annan egendom vars värde är obetydligt inte har sålts eller att en konkursfordran eller en liten del av fordringarna är oklar. Konkursförfarandet kan dessutom avslutas genom en förlikning, om gäldenären och en majoritet av borgenärerna kommer överens om betalningen av skulderna. Vid en fastställd förlikning upphör boförvaltarens förordnande och borgenärernas beslutanderätt i konkursen.

Domstolen kan besluta att en konkurs ska förfalla, om konkursboets medel inte räcker till för att betala kostnaderna för konkursförfarandet eller det av någon annan anledning inte kan anses ändamålsenligt att fortsätta konkursen. Domstolen kan dock inte bestämma att konkursen ska förfalla om konkursen fortsätter som offentlig utredning. Ett skäl till att fortsätta konkursen som offentlig utredning kan t.ex. vara att gäldenären behöver granskas. En offentlig utredning avslutas i och med slutredovisningen.

Om vägande skäl finns kan det även bestämmas att konkursen ska läggas ned inom åtta dagar efter konkursbeslutet. Konkursens rättsverkningar kommer därmed att upphöra.

Skyldigheten att betala skulderna fortsätter även efter konkursen. Gäldenären befrias inte från sin skyldighet att betala de skulder i konkursen som inte till fullo betalats.

Företagssanering

Domstolsförfarandet för företagssanering avslutas med fastställandet av saneringsprogrammet. Genom fastställandet av programmet återges gäldenären sin bestämmanderätt och upphör de rättsverkningar som trädde i kraft när förfarandet inleddes, t.ex. betalningsförbudet och indrivningsförbudet. Efter att saneringsprogrammet har fastställts regleras villkoren för skuldsaneringen i saneringsprogrammet. I regel kommer okända saneringsskulder att förfalla.

Domstolen kan på yrkande av övervakaren eller en borgenär bestämma att saneringsprogrammet ska förfalla, om gäldenären på ett väsentligt sätt har åsidosatt sin skyldighet enligt saneringsprogrammet. Saneringsprogrammet förfaller om gäldenären försätts i konkurs innan programmet har slutförts. Domstolen kan även bestämma att en skuldregleringsåtgärd i saneringsprogrammet som rör en viss borgenär ska förfalla, t.ex. om gäldenären kraftigt har försummat sina skyldigheter enligt programmet gentemot den borgenären. Efter att saneringsprogrammet har förfallit har borgenären samma rätt till betalning som innan programmet fastställdes.

När saneringsprogrammet har slutförts ska övervakaren eller, om en sådan inte har utsetts, gäldenären lämna en slutredogörelse om hur programmet har fullföljts.

Skuldsanering för privatpersoner

Domstolsförfarandet för skuldsanering för privatpersoner avslutas när domstolen fastställer betalningsprogrammet. Efter att betalningsprogrammet har fastställts regleras villkoren för skuldsaneringen i betalningsprogrammet. De betalningsskyldigheter som anges i betalningsprogrammet är bindande för gäldenären till dess alla angivna skyldigheter har fullgjorts. Även om programmets tillämpningstid har löpt ut kvarstår gäldenärens betalningsskyldighet enligt betalningsprogrammet i den del skyldigheten inte har fullgjorts. Gäldenären befrias inte från skyldigheten att betala de kvarstående skulderna innan alla betalningsskyldigheter i betalningsprogrammet har fullgjorts.

Betalningsprogrammet förfaller om gäldenären försätts i konkurs innan programmet har slutförts. På begäran av gäldenären eller en borgenär kan domstolen bestämma att betalningsprogrammet ska förfalla, om gäldenären har försummat sina lagstadgade skyldigheter. Efter att betalningsprogrammet har förfallit har borgenären samma rätt till betalning som innan programmet fastställdes.

15 Vad har borgenärerna för ställning efter slutfört insolvensförfarande?

Konkurs

Gäldenären befrias inte från sin skyldighet att betala skulderna efter att konkursen slutförs. Gäldenären blir med andra ord inte fri från ansvar för de konkursfordringar för vilka det inte inflyter full betalning vid konkursen.

Företagssanering

Borgenärerna har rätt till betalning för sina individualiserade kapitalfordringar i saneringsprogrammet, och saneringen upphör inte förrän skyldigheterna enligt programmet har fullgjorts. Efter att programmet har slutförts har borgenärerna inte längre någon rätt till betalning för sina fordringar.

Beslut kan även fattas om att saneringsprogrammet ska upphöra att gälla enligt avsnitt 14. Detta innebär att borgenärerna har samma rätt till betalning för saneringskulder som de skulle ha haft om saneringsprogrammet inte hade fastställts. Programmets upphörande påverkar inte giltigheten hos de rättshandlingar som redan har utförts inom ramen för programmet.

Skuldsanering för privatpersoner

Villkoren för skuldsaneringen regleras i betalningsprogrammet. Betalningsprogrammets löptid ska fastställas. Gäldenären befrias helt från eventuella utestående betalningsskyldigheter som inte ingår i betalningsprogrammet.

Oavsett när programmet löper ut kvarstår gäldenärens betalningsskyldighet enligt betalningsprogrammet till dess att denna skyldighet har fullgjorts. Efter att betalningsprogrammet har slutförts har borgenärerna inte längre någon rätt till betalning för sina fordringar.

16 Vem står för kostnaderna för insolvensförfarandet?

Konkurs

Som kostnader för konkursförfarandet betraktas avgifterna för domstolsförfarandet, boförvaltarens arvode samt eventuella andra kostnader för utredning och vård av konkursboet.

Kostnaderna för konkursförfarandet ska täckas med medel ur konkursboet. Om konkursboets medel inte räcker för att betala kostnaderna kan en borgenär åta sig att svara för kostnaderna för att undvika att konkursen förfaller.

Domstolen kan även besluta att konkursen ska fortsätta som offentlig utredning, om detta kan anses befogat, t.ex. därför att boets tillgångar är obetydliga. I så fall upphör boförvaltarens förordnande och borgenärernas beslutanderätt i konkursen. De kostnader för konkursförfarandet som föranleds av den offentliga utredningen betalas med statliga medel till den del konkursboets medel inte räcker till för att betala dem.

Företagssanering

Kostnaderna för förfarandet, t.ex. utredarens arvode, ska betalas ur gäldenärens tillgångar. En annan part kan också påta sig ansvaret för kostnaderna, eftersom ett av hindren för att inleda ett saneringsförfarande är att det är troligt att gäldenärens tillgångar inte räcker för att täcka kostnaderna för förfarandet. Trots detta är det sällan en tredje man skulle påta sig ansvaret för kostnaderna.

Ersättningen för borgenärsdelegationens utgifter betalas av borgenärerna, om inte annat anges i saneringsprogrammet.

Den som vill utnyttja sin rätt att lägga fram ett förslag till saneringsprogram ska utarbeta förslaget på egen bekostnad.

Skuldsanering för privatpersoner

Kostnaderna för förfarandet består av ett skäligt arvode till utredaren för hans eller hennes uppdrag samt ersättning för utredarens kostnader för att fullgöra uppdraget. Av utredarens fordran betalar gäldenären i regel ett belopp som motsvarar gäldenärens betalningsmån under högst fyra månader efter det att betalningsprogrammet har fastställts eller ändrats. Den del av utredarens fordran som är större än den andel gäldenären ska betala förordnas att betalas med statliga medel. Om ansökan om skuldsanering avslås förordnas fordran att i sin helhet betalas med statliga medel.

17 Enligt vilka regler avgör man vilka återvinningsbestämmelser eller liknande bestämmelser som ska tillämpas?

Återvinningsbestämmelser tillämpas på alla typer av insolvensförfaranden.

Tillgångar som överlåtits innan ett insolvensförfarande inletts och som uppfyller de lagstadgade kraven kan gå åter genom att väcka en talan om återvinning, en talan om äganderätt eller en ogiltigförklaring. I alla typer av insolvensförfaranden tillämpas lagen om återvinning till konkursbo på återvinningen. Det måste finnas en återvinningsgrund.

För att det ska finnas en återvinningsgrund, och för att en rättshandling ska gå åter, måste följande förutsättningar vara uppfyllda:

Rättshandlingen har, ensamt eller i förening med andra åtgärder, på ett otillbörligt sätt gynnat en viss borgenär framför andra, gäldenärens egendom har undandragits borgenärerna eller gäldenärens skulder har ökats till skada för borgenärerna.

Gäldenären var insolvent när rättshandlingen utfördes, eller rättshandlingen bidrog till att gäldenären blev insolvent. Vid gåva förutsätter återgång också att gäldenären när rättshandlingen utfördes var överskuldssatt eller att rättshandlingen bidrog till att gäldenären blev överskuldssatt.

Den andra parten kände till eller borde ha känt till gäldenärens insolvens eller överskuldssättning eller rättshandlingens betydelse för gäldenärens ekonomiska ställning samt de omständigheter som gjorde rättshandlingen otillbörlig.

Om den andra parten i rättshandlingen var en närstående till gäldenären anses han eller hon ha känt till de omständigheter som räknas upp ovan, om det inte görs sannolikt att de handlade i god tro. Om rättshandlingen företogs mer än fem år före inledandet av insolvensförfarandet, går den åter endast då någon närstående till gäldenären var part i den.

Betalning av en skuld som har skett senare än tre månader före ansökan om inledandet av insolvensförfarandet kan gå åter om den har gjorts med ovanliga betalningsmedel eller i förtid eller med ett belopp som med hänsyn till konkursboets tillgångar ska anses vara avsevärt. Betalningen kan dock inte gå åter om

den med beaktande av förhållandena kan anses vara sedvanlig. Betalning som en borgenär har erhållit genom utmätning kan också gå åter, om denna verkställdes senare än tre månader före fristdagen. En längre tidsfrist tillämpas för närstående till gäldenären. Betalningen kan gå åter även om borgenären handlade i god tro.

Det finns även särskilda bestämmelser om återvinning av t.ex. gåvor, åtskiljande av egendom, kvittning och säkerheter.

Senaste uppdatering: 15/02/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.